

Regelbunden tillsyn i Åsbro skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Askersunds kommun under våren 2009 och besökt Åsbro skola den 27 april 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 10 december 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen samt Åsbro skola, dels den information som samlats in under besöket. I Åsbro skola genomfördes samtal med ställföreträdande rektorn, lärare, elevhälsopersonal, elevråd och elever. Ställföreträdande rektor kallas vanligen rektor i texten nedan ibland avses ordinarie rektor och det ska då framgå av sammanhanget vilken rektor som avses. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och haft möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Åsbro skola

Åsbro skola	Antal elever
Förskoleklass	22
Grundskola	115

Källa: Uppgifter från skolans rektor

2 (17)

Åsbro skola ligger i Åsbro samhälle omkring fem kilometer utanför Hallsberg. Skolans elever kommer från samhället och den omgivande landsbygden. Åsbro är, enligt lärarna, känt för sin starka sammanhållning och bykänsla.

Eleverna har i huvudsak en klasslärare i samtliga ämnen. Skolan har haft en turbulent tid under de senaste fem åren med bland annat brand, dödsfall och svåra elevproblem. I dag framstår läget vid skolan som stabilare. Elevunderlaget är ökande på grund av en stadig inflyttning.

Fritidshemmens verksamhet bedöms inte i denna rapport utan i den övergripande rapporten för kommunens skolbarnsomsorg.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Åsbro	Riket	Åsbro	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	57	85	93	87
	Matematik	43	72	61	73
	Svenska	64	71	94	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från kvalitetsredovisning, 2007/2008, Åsbro rektorsområde samt kommunens sammanställning av nationella prov 2007. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Skolans resultat vid de nationella ämnesproven har förbättrats markant mellan 2007 och 2008. Dock är resultatet i matematik fortfarande lägre än i riket. Skillnader mellan pojkar och flickor framgår inte av underlaget. Skolan gör inte någon uppföljning av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5. Av samtal med rektor och lärare framgår också att man vid skolan främst inriktar arbetet på ämnena engelska, svenska och matematik. På grund av att skolan inte gör någon uppföljning av i vilken utsträckning eleverna når målen i samtliga ämnen i årskurs 5 kan Skolinspektionen inte bedöma kunskapsresultaten. Inspektionen visar att skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra arbetet när det gäller uppföljningen och redovisningen av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5.

4 (17)

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Lärarna ska, enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Dokumentationen visar att varje elevs kunskapsutveckling främst följs upp i matematik, svenska och engelska. Lärarna uppger att de saknar redskap för bedömning av elevernas kunskapsutveckling i en del ämnen och att bedömningen därför görs på osäkra grunder i dessa ämnen. Det sker heller ingen avstämning eller gemensamt arbete för att skapa likvärdiga bedömningar lärare emellan. Skolinspektionen konstaterar att lärarna inte följer upp och utvärderar varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Lärarna ska göra uppföljning och utvärdering av varje elevs kunskapsutveckling i varje ämne. Det är en förutsättning för att rektorn ska kunna följa upp och utvärdera skolans samlade resultat. Se vidare 3.4.1.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen. I de ämnen som eleven får skriftliga omdömen i är det ibland oklart på vilka grunder bedömningar görs. Bedömningarna är inte alltid kopplade till mål och resultat i ämnet. Det saknas dessutom gemensamma principer och rutiner för bedömningar. Skolinspektionen bedömer att skolans individuella utvecklingsplaner inte är utformade i enlighet med förordningens krav. Åtgärder behövs.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (17)

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Vid verksamhetsbesök och samtal ges exempel på att eleverna i undervisningen får göra vissa, begränsade, val och ta eget ansvar. Både lärarna och eleverna uppger att det är lärarna som främst styr innehållet och genomförandet i undervisningen. Eleverna efterfrågar inte den typen av inflytande. Lärarna uppger vid samtalet att de inte framgår av arbetsplanen hur utformningen av elevernas inflytande och ansvarstagande successivt ska kunna öka. Utifrån elevsamtal och verksamhetsbesök uppfattar inspektörerna att eleverna endast i mycket liten utsträckning är medvetna om målen i läroplan och kursplaner. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att ge eleverna möjlighet till ytterligare inflytande och ansvarstagande i enlighet med vad författningarna föreskriver. Skolan behöver även vidta åtgärder för att öka elevernas kunskaper om målet för utbildningen.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt Lpo 94 avsnitt 2.5 ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Vidare ska läraren utveckla samarbetet mellan förskoleklass, skola och fritidshem samt utbyta kunskaper och erfarenheter med personalen i förskolan och gymnasieskola och gymnasiesärskola. I samarbetet ska särskilt uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Enligt Lpo 94 avsnitt 2.2 ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Vidare ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Enligt avsnittet 2.8 ansvarar rektorn för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vid inspektionen framkommer att det inte finns arbetslag på skolan och inte heller samverkan i någon större utsträckning mellan lärare och mellan årskurserna. Lärarna säger själva att samarbetet mellan årskurserna 1–6 inte är tillräckligt omfattande och att det beror på avsaknaden av arbetslag. De upplever sig som ensamma och utlämnade i respektive klass. Vidare menar både lärare och rektor att man inte har diskuterat sig samman när det gäller exempelvis progression i elevernas lärande, individanpassad undervisning och elevernas inflytande över sitt lärande. Skolinspektionen bedömer att skolan inte utvecklat samverkan inom verksamheten i tillräcklig utsträckning för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande. Åtgärder behövs.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 4 kap. 1 § andra stycket skollagen föreskrivs att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. 5 kap. grundskoleförordningen särskilda stödinsatser. Beslut om särskilt stöd enligt nämnda kapitel fattas av rektorn, om inte något annat följer av 5 och 10 §§. Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn, enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Skolan är, enligt samstämmiga uppgifter från såväl lärare som elevvårdsteam och rektor, bra på att identifiera elever i behov av särskilt stöd på ett tidigt stadium. Men man menar att det finns brister i genomförandet av de beslut man tagit i åtgärdsprogrammen om anpassningar i undervisningen och i det senare uppföljningsarbetet. Vidare menar man att de åtgärder som man beslutat om kan genomföras "med större konsekvens". Det finns exempel på att det är svårt för enskilda lärare att klara av detta på egen hand och inom klassens ram. Skolans förmåga att ge särskilt stöd är bra så länge som behoven ligger inom ett någorlunda begränsat problemområde. När problematiken är svårare eller många faktorer spelar in har skolan haft problem med att anpassa och genomföra beslutade stödåtgärder.

Skolinspektionen bedömer att särskilt stöd inte ges till alla elever i behov av särskilt stöd så att elevens behov tillgodoses. Skolinspektionen vill framhålla att genomförande och uppföljning av beslutade åtgärder är områden som rektor tillsammans med sin personal särskilt bör beakta i det fortsatta utvecklingsarbetet.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla 2009-01-01. Efter detta datum finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i

efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Likabehandlingsplanen och den årliga plan mot kränkande behandling för Åsbro skola 2007/2008, som man hänvisar till, saknar åtgärder som bygger på en kartläggning av vilka insatser som behövs vidtas.

Eleverna säger sig känna till att det finns en likabehandlingsplan och de känner till delar av innehållet. Men eleverna har inte själva deltagit i framtagandet av planen, uppger de i samtalet och det bekräftas av såväl lärare som rektor.

Elevvårdsteamet framförde sin syn på hur skolans arbete mot kränkande behandling bör inriktas på att kunna hantera och bemöta det som är annorlunda. De menar att då skolan är så homogen som den är, blir det ibland problem för de som flyttar till Åsbro att hitta in i gemenskapen och bli accepterade. Normer och värderingar, som finns lokalt, bör beaktas och diskuteras i större utsträckning för att underlätta anpassning och motverka främlingskap.

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller kraven då det saknas åtgärder som bygger på en kartläggning. Elevernas deltagande i arbetet uppfyller inte förordningens krav. Skolinspektionens bedömning är att planen ska innehålla en specifik redogörelse av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 19 § grundskoleförordningen anges i timplanen ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Enligt dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår det att eleverna inte erbjuds elevens val enligt timplanen. Detta bekräftas i samtal av såväl lärare som rektor. Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte erbjuds elevens val. Åtgärder behövs.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen sägs att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Enligt 2 kap. 16 § grundskoleförordningen sägs vidare att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Svenska som andraspråk kan därutöver anordnas som språkval som elevens val eller inom ramen för skolans val. Av dokumentation och i samtal med lärare och rektor framkommer att det finns elever som är berättigade till svenska som andraspråk. Enligt lärare ges dessa elever extra stöd men deltar annars i ordinarie undervisning i ämnet svenska.

12 (17)

Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte erbjuds svenska som andraspråk som alternativ till ämnet svenska. Åtgärder behövs.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 2 kap. 3 § skollagen framgår att kommuner och landsting är skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva.

Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Vid organiseringen av undervisningen vid skolan utnyttjas inte lärarnas utbildning när de fördelas på klasser och undervisningsgrupper. Skolan har valt ett klasslärarsystem vilket innebär att lärare undervisar i ämnen där de saknar ämneskompetens. Exempel på detta är att lärare med inriktning enbart mot svenska och samhällsorienterande ämnen undervisar i matematik och naturorienterande ämnen. Detta trots att lärare med rätt ämneskompetens finns att tillgå vid skolan. Lärarna framhåller att det finns elever som har svårigheter med att möta flera lärare och menar att detta är ett argument för att man har ett klasslärarsystem.

Skolinspektionen bedömer att skolan, i betydlig del av undervisningen, inte använder lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver, trots att förutsättningar för detta finns. Vidare menar Skolinspektionen att elevernas eventuella svårigheter med att möta flera lärare inte är att betrakta som särskilt skäl i lagens mening. Åtgärder behövs.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § första stycket skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. I Lpo 94, 2.8 rörande rektors ansvar, anges att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att: skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Åsbro rektorsområde har en rektor som ansvarar för förskolorna, fritidshemmet, förskoleklassen och grundskolan i Åsbro. Stor del av läsåret 08-09 har rektor varit sjukskriven. Hon har då ersatts av ställföreträdande rektor som samtidigt haft sitt ordinarie rektorsuppdrag vid förskolor och skolor i Rönneshytta och Snavlunda. Biträdande förvaltningschef har gått in som rektor under viss tid och för viss verksamhet under läsåret. Förskolorna i Rönneshytta, Snavlunda och Åsbro har under del av året haft en vikarierande rektor. Till höstterminen 2009 räknar skolförvaltningen med att ha en långsiktig lösning på rektorsfrågan.

Vid samtal med skolans personal framgår det att man inte tycker att förvaltningen gett skolan och rektor det stöd de behövt i samband med ett mycket krävande elevvårdsärendet som skolan försökt hantera under de senaste åren. Man är kritiska till rektors och förvaltningschefs hantering av ärendet. Vidare framhåller man också att det saknats tydligt ledarskap i andra sammanhang. Det har varit väldigt mycket arbete med att lösa akuta problem och bearbeta kriser, säger personalen.

Den nuvarande, ställföreträdande rektorn, upplever sig ännu inte som helt förtrogen med skolan. Förutsättningarna har inte varit optimala men förbättrades

då vikarierande rektor för förskolorna tillträdde. I samtalet med inspektörerna ger rektor uttryck för osäkerhet rörande flera sakförhållanden på skolan. Det kan exempelvis röra resultatuppföljningen i olika ämnen, kvalitetsarbetet eller utvecklingsarbete och samverkan inom skolan.

Av skolans Kvalitetsredovisning 2007/2008 framgår det att: "Ökad måluppfyllelse eftersträvas också när det gäller pedagogiskt ledarskap och personalens pedagogiska diskussioner."

Skolinspektionen konstaterar att det pedagogiska ledarskapet varit eftersatt och att det inte funnits utrymme för pedagogiska diskussioner ledda av rektorn. Vidare bedömer Skolinspektionen att det finns brister i det övergripande ansvaret särskilt gällande ledning och utveckling. Skolinspektionen menar att skälen till detta är flera men att ansvaret över flera verksamheter i kombination med osäkerheten kring uppdragets varaktighet bidragit till bristerna. Skolinspektionen vill slutligen framhålla att en del av bristerna går att hänföra till att kommunen inte gett tillräckliga förutsättningar. Se vidare i kommunrapporten.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8 i Lpo 94 har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.
Av Kvalitetsredovisning 2007/2008 framgår det att utvärdering och uppföljning av läsåret summerades och sammanställdes av skolan under en dag på våren 2008. Personalen menar att skolans kvalitetsredovisning inte upplevs som ett verktyg i skolans förbättringsarbete utan något som måste göras för kommunens skull. Av det fortsatta samtalet med lärarna framgår också att förvaltningens mall och hur man uppfattar att den ska användas inte understödjer skolans eget systematiska kvalitetsarbete. Lärarna tycker exempelvis att skolans projekt i svenska och matematik inte får det utrymme det förtjänar i kvalitetsredovisningen. Det framgår också av samtalen att skolans resultat i årskurs 5 inte följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.
En förutsättning för att rektorn ska kunna fullfölja sitt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling. Det är alltså av vikt att rektorn efterfrågar uppföljningar och utvärderingar av kunskapsutvecklingen på individ och klassnivå så att kunskapen om skolans resultat blir en naturlig utgångspunkt för skolans förbättringsarbete.
Skolinspektionen bedömer att varje elevs kunskapsutveckling inte systematiskt följs upp och utvärderas i samtliga ämnen. Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver vidta åtgärder för att förbättra systematiken i kvalitetsarbetet.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Vidare ska enligt 4 § samma förordning elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. I Askersunds kommun används en gemensam mall för kvalitetsredovisningen. Man använder sig av ett system som är uppbyggt på självskattning i form av gradering med siffror. Självskattningen bedömer inte måluppfyllelsen av de nationella målen utan sträcker sig från "1: otillfredsställande" till "4: mycket bra" och bedömningen är en upplevelse av hur nära målet man har kommit i verksamheten. Rektor tycker att arbetet med mallen har varit bra och lett till bra diskussioner. Arbetsplan och kvalitetsredovisning hänger ihop genom att de områden som man bedömer som "inte så bra" i kvalitetsredovisningen tas upp i arbetsplanen. De mål som är utgångspunkt för redovisningen i kvalitetsredovisningen finns i tre nivåer: Barn- och utbildningsnämndens prioriterade mål, kommungemensamma mål och mål för enheten. Målen är övergripande och inte förtydligade vilket gör dem svåra att utvärdera. I kvalitetsredovisningen redovisas resultaten vid de nationella proven i åk 5 och resultaten av diagnoser (DLS) i ämnet svenska för årskurserna 2 och 4, men inga andra kunskapsresultat. I kvalitetsredovisningen saknas således en sammanställning av resultaten i andra ämnen som eleverna har undervisning i och därmed också en utvärdering av måluppfyllelsen i dessa ämnen. Dessutom är den sammanfattande måluppfyllelsen vag och analys saknas. I kvalitetsredovisningen saknas en konkret redogörelse för vilka åtgärder som behövs för en ökad måluppfyllelse. Åtgärderna för utveckling är allmänna i sina formuleringar och saknar koppling till måluppfyllelsen. Eleverna har, enligt vad som framgår av kvalitetsredovisningen, inte medverkat i utarbetandet av densamma. Elevernas föräldrar har inte heller, enligt kvalitetsredovisningen, getts möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen utan de

har enbart fått svara på en enkät rörande vissa innehållsliga frågor.

Skolinspektionen konstaterar att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav med avseende på bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och avseende redogörelse för vilka åtgärder som behövs för en ökad måluppfyllelse. Vidare konstaterar Skolinspektionen att elever inte har medverkat i utarbetandet av och föräldrar inte getts möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen på det sätt som förordningen föreskriver. Åtgärder behövs.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-09-10 Göteborg

Jonas Britz

Mats Lindström